

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

16 noiembrie 2021

Nr. 01-06-62

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre ratificare, Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 317 din 10 noiembrie 2021.

În calitate de organ responsabil de prezentarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare în Parlament se desemnează Ministerul Educației și Cercetării.

Cu respect,

Sander
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	– 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr.317 din 10 noiembrie 2021	– 2 file;
3. Proiectul de lege	– 2 file;
4. Copie de pe textul acordului (limba română)	– 23 file;
5. Copie de pe textul acordului (limba engleză)	– 22 file;
6. Argumentarea oportunității de ratificare	– 7 file;
7. Avizele autorităților de resort	– 13 file;
8. Tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor	– 6 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>352</u>	
<u>16</u>	<u>11</u> 20 <u>21</u>
Ora	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 20-76-1451-8801

Chișinău

10 noiembrie 2021

**Aparatul Președintelui
Republicii Moldova**

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 317/2021.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Educației și Cercetării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (2 file);
2. Proiectul de lege (2 file);
3. Copia de pe textul Acordului în limba română (23 file);
4. Copia de pe textul Acordului în limba engleză (22 file);
4. Argumentarea oportunității de ratificare (7 file);
5. Avizele autorităților (13 file);
6. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (6 file).

Secretar general adjunct al Guvernului **Roman CAZAN**

Ex.: Nicolae Sandu
Tel.: 022 250 579

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2	
Nr.	2656
Data	11 11 2021

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Consiliului Uniunii Europene ratificarea Acordului nominalizat.

Președintele Parlamentului

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 317

din 10 noiembrie 2021

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului
dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană,
pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova
la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa”
– Programul-cadru pentru cercetare și inovare**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Ministrul educației
și cercetării

Ministrul finanțelor

NATALIA GAVRILIȚA

Nicolae POPESCU

Anatolie Topală

Dumitru Budianschi

ARGUMENTAREA

necesității ratificării Acordului între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027, încheiat la Bruxelles la 27 octombrie 2021

A. Descrierea tratatului.

Informații generale

Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" este un Acord interstatal între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Acordul conține 9 articole și 3 Anexe, care includ regulile care reglementează contribuția financiară a Republicii Moldova, lista programelor, proiectelor echivalente din Republica Moldova și normele privind controlul financiar, măsurile de recuperare și alte măsuri antifraudă.

Scopul Acordului constă în asocierea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" și posibilitatea participării, în calitate de țară asociată, la apelurile anunțate în cadrul Programului.

Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" este cel mai ambițios Program pentru cercetare și inovare de până acum, fiind Programul emblematic al Uniunii Europene stabilit să sprijine cercetarea și inovarea din etapa de concept până la comercializare. Acesta se bazează pe trei piloni complementari și interconectați. Primul pilon (excelența științifică/„Știință deschisă”) sprijină excelența științifică în cercetarea fundamentală și dezvoltarea tinerilor talente în domeniile cercetării și inovării. Al doilea pilon (Provocări globale și competitivitatea industrială europeană) sprijină cercetarea care abordează provocări societale și tehnologii industriale în domenii precum sănătatea, securitatea, tehnologiile digitale și tehnologiile generice esențiale, clima, energia și mobilitatea, aprovizionarea cu alimente și resursele naturale și garantează că întregul proces de cercetare și inovare este finanțat și încorporat în problematica provocărilor globale. Al treilea pilon ("o Europă inovatoare") se axează pe intensificarea inovării prin instituirea Consiliului european pentru inovare și sprijină antreprenoriatul axat pe cercetare. Cei trei piloni sînt susținuți de activități pentru a consolida Spațiul European al Cercetării, și anume prin următoarele componente: extinderea participării și răspândirea excelenței și reformarea și consolidarea sistemului european de cercetare și inovare.

În același context, acesta stabilește o abordare nouă axată pe impact cu privire la parteneriate. Numeroasele parteneriate europene existente au fost raționalizate, astfel încât să poată continua în forme simplificate care sunt deschise tuturor (de exemplu mediului academic, industriei, statelor membre și fundațiilor filantropice), asigurându-se totodată faptul că pot contribui în mod eficient la îndeplinirea obiectivelor generale și specifice ale Programului-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa". Parteneriatele au fost concepute pe baza principiului valorii adăugate, al transparenței, al deschiderii, al impactului, al efectului de levier, al angajamentului financiar pe termen lung asumat de toate părțile, al flexibilității, al coerenței și al complementarității cu inițiative regionale, naționale și ale Uniunii Europene.

Asocierea la Program a oricărei țări terțe se realizează în conformitate cu condițiile prevăzute într-un acord specific referitor la participarea țării terțe la orice program al Uniunii Europene. Anual, țara asociată achită o contribuție financiară la bugetul Programului, care ia forma sumei de contribuție operațională și cotizația de participare, contribuția financiară fiind reglementată de Regulamentul de instituire a Programului.

Acordul de asociere stabilește, în măsura în care este posibil, participarea reciprocă a entităților juridice stabilite în Uniune la programele echivalente din țările asociate, în conformitate cu condițiile stabilite în respectivele programe.

Condițiile care determină nivelul contribuției financiare asigură o corecție automată regulată a oricărui dezechilibru semnificativ comparativ cu suma pe care entitățile stabilite în țara asociată o primesc prin participarea la program, ținând seama de costurile de gestionare, execuție și exploatare a programului. Alocarea contribuțiilor financiare ține cont de nivelul de participare a entităților juridice din țările asociate la fiecare parte a programului.

B. Analiza de impact.

Aspectul politic, cultural și social. Semnarea și ratificarea prezentului Acord creează oportunități pentru dezvoltarea economică și socială a Republicii Moldova. De asemenea, tratatul va crea oportunități pentru realizarea obiectivelor specifice în domeniile cercetării și inovării și dezvoltarea contactelor inter-umane. Implementarea tratatului va conferi un spor de imagine Republicii Moldova pe arena internațională și va asigura continuitatea dialogului moldo-comunitar atât din punct de vedere economic, cât și politic, cultural și social.

Țările asociate dispun de aceleași drepturi și obligațiuni ca și țările membre UE, având acces la toate instrumentele de finanțare și formatele instituționale ale Programului-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa". Acest fapt permite o integrare plenară în Spațiul European de Cercetare, statul asociat fiind asistat în implementarea bunelor practici europene în domeniul gestionării activităților de cercetare-inovare, dar și în procesul de implementare a rezultatelor cercetării în beneficiul societății. Reprezentanții țării noastre, vor participa, de comun cu delegații țărilor membre și altor state asociate, în procesul de identificare a priorităților curente și viitoare ale Uniunii în domenii științifice și tehnologice.

Aspectul economic și de mediu. Cercetarea și inovarea determină productivitatea și competitivitatea unei economii avansate precum cea a Europei: aproximativ două treimi din creșterea economică a Europei în ultimele decenii a fost generată de inovare. Astfel, implementarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027 va influența pozitiv asupra creșterii economice, schimburilor comerciale și fluxurilor de investiții, precum și asupra locurilor de muncă de calitate și mobilității internaționale a cercetătorilor în cadrul Spațiului European al Cercetării.

Se preconizează că investițiile Uniunii în domeniile cercetării și inovării vor genera în mod direct o creștere estimată de până la 100 000 de locuri de muncă în activități de cercetare-inovare în „etapa de investiții” (2021-2027). Este de așteptat ca activitatea economică generată de program să stimuleze în mod indirect crearea unui număr de până la 200 000 de locuri de muncă în perioada 2027-2036, din care 40 % vor fi înalt calificate.

La fel, Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" va genera cunoștințe și tehnologii noi și sporite, promovarea excelenței științifice și un impact științific semnificativ. Programul va continua să faciliteze colaborarea transfrontalieră dintre oameni de știință și inovatori de renume, permițând coordonarea transsectorială și transnațională a investițiilor publice și private în domeniul cercetării și inovării.

De asemenea, implementarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" nu va produce efecte negative asupra mediului înconjurător. Ministerul Educației și Cercetării va asigura implementarea Proiectului în conformitate cu Planul de Angajament de Mediu și Social („PAMS”).

Totodată, Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" va genera un impact social și de mediu semnificativ prin diseminarea, exploatarea și punerea în aplicare a rezultatelor științifice și transpunerea lor în noi produse, servicii și procese, care vor contribui, la rândul lor, la îndeplinirea cu succes a obiectivelor privind politicile, precum și la inovare socială și ecologică.

Aspectul normativ. Prevederile Acordului nu contravin prevederilor Constituției, legislației naționale în vigoare a Republicii Moldova și altor tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Prezentul Acord este compatibil cu prevederile Cartei ONU, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional, iar prevederile acestuia nu contravin legislației Uniunii Europene.

Aspectul instituțional și organizatoric. Aplicarea prevederilor prezentului Acord nu necesită înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente. În vederea utilizării tuturor oportunităților oferite de statutul de țară asociată la Programul-cadru pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa", la nivel național și regional, funcționează o rețea de informare și consultanță. La nivel politic, prin Decretul Președintelui al Republicii Moldova nr. 185-IX/2021, a fost aprobată semnarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa". În paralel, au fost nominalizați reprezentanți în toate Comitetele de Program "Orizont Europa" (grupuri de lucru care identifică tematica apelurilor și aprobă lista proiectelor spre finanțare), Puncte Naționale de Contact pentru fiecare domeniu din Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa", dar și Puncte Regionale de informare la Bălți, Cahul și Comrat.

Aspectul financiar. Calitatea de țară asociată presupune achitarea unei contribuții la bugetul general al Programului. Procedura de contribuție financiară este reglementată de Regulamentul de instituire a Programului. Contribuția financiară este efectuată în două tranșe și se achită sub forma sumei de contribuție operațională și cotizația de participare. Contribuția operațională inițială acoperă cheltuielile operaționale și de sprijin ale programului și se va baza pe o contribuție cheie definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) al Republicii Moldova la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii Europene la prețurile pieței. PIB-urile la prețurile de piață care urmează să fie aplicate sunt determinate de serviciile dedicate ale Comisiei Europene în baza celor mai recente date statistice disponibile pentru calculele bugetare din anul anterior anului în care se achită plata anuală. Contribuția operațională inițială care trebuie achitată de Republica Moldova pentru participarea la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru

Cercetare și Inovare "Orizont Europa", va fi calculată pentru anii financiari respectivi prin aplicarea unei ajustări la contribuția cheie. (Ajustarea contribuției cheie va fi: Contribuție cheie ajustată = contribuție cheie × Coeficient) Coeficientul utilizat pentru calculul menționat pentru ajustarea contribuției cheie va constitui 0,10, acesta fiind negociat în timpul negocierilor formale de către membrii delegației oficiale desemnate prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1815/2020. Cotizația de participare va fi de maximum 4% pentru perioada 2021-2027 din contribuția operațională inițială anuală și va fi introdusă treptat în conformitate cu anexa I din prezentul Acord. Cotizația de participare nu va fi obiectul unor ajustări sau corecții retrospective.

Participarea entităților din țara noastră în cadrul Programului-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare "Orizont 2020" pentru anii 2014-2020 ne-a demonstrat existența unui potențial care ar permite atragerea unor fonduri, prin intermediul proiectelor noului Program-cadru "Orizont Europa" pentru anii 2021-2027 mai semnificative decât suma contribuției achitate. În perioada precedentă au fost depuse 550 de propuneri de proiecte, 67 de proiecte fiind finanțate, cu o contribuție din partea Uniunii Europene în sumă de 7,48 milioane Euro. Contribuția achitată de către Republica Moldova pentru participarea la Programul cadru "Orizont 2020" în 2 tranșe constituie pentru 2018 suma de 22302223,39 lei, pentru 2019 suma de 23496189,1 lei și pentru 2020 suma de 25938859,97 lei.

Aspectul temporal. Acordul este valabil pentru perioada 2021-2027 și se va aplica retroactiv începând cu 01 ianuarie 2021, fapt ce va permite persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova să beneficieze de toate drepturile care rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa". După semnare, Acordul intră în vigoare la data în care părțile - Republica Moldova și Comisia Europeană - și-au notificat reciproc finalizarea procedurilor interne necesare în acest scop.

C. Rezultatul negocierilor.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1815 din 01 octombrie 2020 a fost desemnată delegația oficială pentru negocierea proiectului Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027, cu conducătorul delegației – dl Anatolie Topală, secretar general al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Participanți la procesul de negocieri sunt reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Cancelariei de Stat, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Sănătății, Ministerului Apărării, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Economiei, Ministerului Afacerilor Interne, Academiei de Științe a Moldovei, Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Institutului pentru Politici și Reforme Europene, Consiliului Directorilor Institutelor de Cercetare și Consiliului Rectorilor din Republica Moldova.

Totodată, menționăm că în contextul restructurării administrației publice centrale de specialitate, dispusă prin Hotărârea Guvernului nr. 117/2021 de punere în aplicare a Hotărârii

Parlamentului nr. 89/2021 pentru aprobarea listei ministerelor și în scopul asigurării continuității procesului de negociere a Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027, a fost aprobat Decretul nr. 151/2021 pentru modificarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1815/2020 cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027.

În data 27 noiembrie 2020 a avut loc prima rundă de discuții tehnice privind participarea Republicii Moldova la noul program-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa". Discuțiile tehnice dețin un rol informativ și au scopul de a pregăti negocierile oficiale. În timpul primelor discuții tehnice, reprezentanții Republicii Moldova au fost informați despre progresele Uniunii Europene în adoptarea noului Program-cadru și caracteristicile principale ale acestuia. Informațiile oferite nu au fost complete din cauza lipsei aprobării de către instituțiile Uniunii Europene a Regulamentului programului și în particular a condițiilor privind participarea țărilor terțe la acesta (art.12 din Regulament).

În data de 28 ianuarie 2021 a avut loc cea de-a doua rundă a discuțiilor tehnice cu privire la noul Program-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru 2021-2027 în format on-line. În cadrul discuțiilor tehnice a fost abordată perioada de tranziție dintre participarea Republicii Moldova la Programul-cadru "Orizont 2020" la noul Program-cadru "Orizont Europa", precum și au fost comunicate evoluțiile în adoptarea noului Program-cadru pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru 2021-2027. Discuțiile tehnice au oferit informații utile despre organizarea viitoarelor negocieri de asociere la noul Program-cadru pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru 2021-2027.

În data de 12 mai 2021 au avut loc discuțiile exploratorii privind asocierea Republicii Moldova la Programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene "Orizont Europa" pentru 2021-2027 organizate de Direcția pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene în regim online. Discuțiile exploratorii pentru asocierea la Programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene "Orizont Europa" au oferit informații utile despre organizarea viitoarelor negocieri de asociere.

După adoptarea Regulamentului programului de către Uniunea Europeană au fost lansate negocierile oficiale. Astfel, în data de 29 iunie 2021 Direcția pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a organizat prima rundă de negocieri oficiale asupra proiectului Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021–2027 în regim online. În cadrul evenimentului s-au discutat următoarele subiecte: discuții asupra impedimentelor cu referire la semnarea Acordului și alocării retroactive a contribuției financiare pentru participarea în cadrul Programului cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa", modelul contribuției financiare (prezentat de către reprezentanții Comisiei Europene), prezentarea unei simulări privind contribuția financiară a Moldovei la program (prezentat de către reprezentanții Comisiei Europene), managementul financiar al programului (prezentat de către reprezentanții Comisiei Europene), Prezentarea textului legal al Acordului

de asociere (prezentat de către reprezentanții Comisiei Europene) și pașii următori, necesari de a fi realizați.

În data de 23 iulie 2021, în regim online, Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării au organizat runda a doua negocierilor formale privind asocierea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru 2021-2027. În timpul negocierilor oficiale au fost prezentate articolele din proiectul Acordului de asociere la program, iar reprezentanții delegației oficiale au prezentat propuneri pentru părțile din acord, care necesitau a fi completate. Printre acestea se regăsește Anexa II *"Lista programelor, proiectelor echivalente din Republica Moldova"*. Totodată, menționăm că în Republica Moldova există programe naționale de cercetare la care organizațiile din domeniile cercetării și inovării internaționale ar putea participa în parteneriat cu cele naționale. Anexa II va putea fi modificată în timpul reuniunilor anuale ale Comitetului mixt Uniunea Europeană – Republica Moldova în domeniile cercetării și inovării, în cazul în care va fi necesar.

Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene s-a interesat dacă Republica Moldova dispune de un mecanism național de examinare a investițiilor (*"national investment screening mechanism"*). Prin această formulă Uniunea Europeană (UE) nu se referă la un anumit tip de mecanism, care să corespundă de exemplu practicilor/standardelor UE, dar la cadrul (ex. instituții, practici) prin care sunt examinate investițiile străine realizate în Republica Moldova, și îndeosebi a celor care vizează obiecte strategice naționale. Acest subiect a fost discutat în cadrul reuniunii.

Totodată, menționăm că în procesul de negocieri oficiale, în baza simulării prezentate de conducătorul delegației oficiale, coeficientul aplicat pentru ajustarea contribuției principale a fost diminuat de la 0,12 la 0,10. La fel, pentru anul 2021, contribuția operațională inițială va fi calculată în baza produsul intern brut (PIB) al Republicii Moldova pentru anul 2019 la prețurile de piață.

În data de 10 septembrie 2021 Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene și Ministerul Educației și Cercetării au organizat runda a treia a negocierilor formale privind asocierea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru 2021-2027. În cadrul celei de-a treia runde s-au discutat unele aspecte ale Acordului de asociere la Program, care urmau a fi concretizate de ambele părți, și anume detalii tehnice și lingvistice (textul - legislația națională aplicabilă în Republica Moldova, includerea cuvântului evaluare în art. 7 – monitorizare, evaluare și raportare). Aspectele date au fost agreate de către părți la această reuniune. La fel, în timpul ședinței Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a propus procedura și calendarul părților pentru semnarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027, accentuând necesitatea semnării acordului. Astfel, Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a transmis versiunea finală a acordului, pe care ambele părți o pot utiliza pentru începerea procedurilor interne, care vor finaliza cu semnarea și încheierea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa".

Este necesar de menționat că participarea Republicii Moldova la Programele-cadru ale Uniunii Europene reprezintă o cale de internaționalizare a sistemului național de cercetare și inovare, precum și de asigurare a procesului de integrare în Spațiul European de Cercetare.

D. Aspect procedural al semnării.

Propunerea de inițiere a negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" a venit din partea Ministerului Educației și Cercetării. Negocierile au fost realizate în limba engleză. Negocierile oficiale au fost realizate în perioada stabilită de reprezentanții Uniunii Europene și Republicii Moldova.

Propunerea de semnare a Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027 aparține Ministerului Educației și Cercetării.

Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027 a fost semnat de către Prim-ministrul Republicii Moldova, în perioada imediat următoare, după emiterea Decretului Președintelui Republicii Moldova de aprobare a semnării nr. 185-IX/2021.

E. Analiza oportunității ratificării

În data de 27 octombrie 2021 dna Natalia Gavrilița, Prim-ministrul Republicii Moldova a semnat Acordul menționat. Acordul a fost semnat în două exemplare originale în limba engleză și în limba română. Totodată, menționăm că textul definitivat al tratatului negociat nu conține deferențe de fond față de textul asupra căruia a fost aprobată semnarea. În contextul celor menționate mai sus, având în vedere importanța participării Republicii Moldova la program, considerăm oportun ratificarea Acordului între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027.

Acordul între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027 urmează a fi supus procedurii de ratificare, în conformitate cu prevederile lit. a) alin. (1) din art. 11 al Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Anatolie TOPALĂ
Ministru